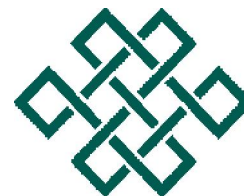

EUROPOS SĄJUNGA
Europos fondas trečiųjų
šalių piliečių integracijai

Viešoji įstaiga

Nacionalinė regionų plėtros agentūra

Projekto EIF/2009/3/26/PG/2 elektroninis laikraštis nr. 12

2010 m. gruodžio mėn.

TREČIŲJŲ ŠALIŲ PILIEČIŲ INTEGRACIJA LIETUVOJE

Seminaras Vilniaus regionui su Prancūzijos ekspertu Yannick Genin.

2010 m. gruodžio 29 dieną Vilniaus prekybos pramonės ir amatų rūmuose įvyko seminaras, kurį vedė ekspertas iš Prancūzijos. Seminaro tema „Užsienio šalių imigracijos partnerystės tinklų patirties perėmimas regioninių socialinių partnerių tinklų imigracijos efektyvinimui. Prancūzijos patirtis.“

Prancūzijoje nėra vieningos statistikos apie imigraciją, bet pateikiami skaičiai apytiksliai įsivaizdavimui. 2006 m. sausio 1 d. užsienio gyventojų skaičius Prancūzijoje siekė 3,5 mln arba 5,7% visų gyventojų.

Užsienio gyventojų sudėtis Prancūzijoje:

- 13 % Azijos,
- 31 % iš trijų Magrebo šalių (Maroko, Tuniso, Alžyro),
- 35 % Europos Sąjungos.

Iš Šiaurės Afrikos atvyksta daug imigrantų, nes istoriškai tai buvusios kolonijos ir atvykstantieji moka prancūzų kalbą, tai palengvina jų integraciją. Bet yra daug nelegalių imigrantų manoma, kad apie 500 000. Migracija yra nevaldomas procesas. Stengiamasi, kad migracija būtų organizuojama (kontroliuojama) ir tenkintų darbdavių poreikius.

Prancūzijos imigracijos istorija ilga, po II pasaulinio karo prasidėjusi ekonominė imigracija, dabar peraugo į apsigyvenimo imigraciją – žmonės atvyksta ne tik dirbti, bet tiesiog gyventi. Norima skatinti profesinę migraciją, nes reikia specialistų, nors bedarbystė irgi egzistuoja. Šalis turi pasitikrinti imigrantų priėmimo galimybes, integravimo pajėgumus.

Yra darbo viza (ne tik darbui, bet ir sportui, kultūrinei veiklai). Gebėjimų ir talentų viza – kvalifikuotiems asmenims (3 metai ir atnaujinti reikia tik karta į metus). Yra sudaromas darbų sąrašas, su juo galima susipažinti Prancūzijos konsulatuose. Jei turite atitinkančią poreikį kvalifikaciją, lengvai gausite vizą. Tik problemų gali kilti ją atnaujinant, nes paskui jau nebėra jokio skirtumo ar gebėjimų viza ar paprasta. Yra jaunų profesionalų laikinoji viza – 18-35 m. jaunuoliams su diplomu.

Prancūzijoje buvo įprasta, kad atvykstantieji perima respublikos idėjas, principus ir išmoksta kalbą. Dabar integracija sudėtinga, nes atvyksta dideliais kiekiais, iš skirtingų kultūrinių platformų, pradeda gyventi bendruomenėmis ir net neori integruotis, tiesiog gyvena ir naudojami socialinėmis garantijomis. Dažnai jų vaikai jau yra gimę Prancūzijoje ir tokiu būdu tampa piliečiai.

Integracija yra procesas, kuris prasideda nuo kilmės šalies ir tęsiasi metus po atvykimo į valstybės teritoriją. Jis yra trijų pakopų:

1. Pasiruošimas prieš migraciją, ypač mokantis prancūzų kalbos ir respublikos vertybių. Ši priemonė dabar yra vertinimo etape.
2. Šis etapas reikalauja abipusių įsipareigojimų tarp priimančiosios šalies ir migrantų šalies, kuris išreiškiamas:
  - pasiūlymais ir integracijos sutartimi;
  - pasiūlymais ir integracijos šeimos sutartimi (paslaugų gavėjas šeima, susikūrusi tarptautinio susijungimo pagrindu).
3. Organizuojamas per integracijos procesą, kurio metu imigrantas gauna gyventojų kortelę, privalo susipažinti su prancūzų tautos kultūra bei papročiais.

Prancūzai stengiasi valdyti imigracijos procesą integraciją pradėdant dar imigranto kilmės šalyje – atliekami testai. Integracijos procesas gali būti labai ilgas. Paprastai jis būna trumpesnis aukštesnio profesinio išsilavinimo žmonėms. Studentai turi mokymosi vizą, gali dirbti ir mokytis. Problema, kad nėra daug studijų anglų kalba, todėl pritraukiama daugiausiai Šiaurės Afrikos gyventojų. Imigracija yra teigiamas faktorius visuomenei, bet ji turi būti kontroliuojama, atvykėliai integruojami. Nelegalai neturėtų būti šalyje. Svarbu kovoti su nelegalų įvežimą organizuojančiais nusikaltėliais visos Europos mastu. Prieš gaudami visas atvykstantieji savo šalyse turi pasirašyti kontraktą, kuriame nurodo atvykimo priežastį, pasižada gerbti pagrindinius Respublikos principus.

Nelegalai 18 dienų gali būti “sulaikymo” zonose. Tai zonos oro uostuose, uostuose, kurios nėra Prancūzijos teritorija. Per šį laikotarpį turi būti išaiškinta jų kilmės šalis ir pasiruošta išsiuntimui. 32 dienas nelegalai gali būti laikomi “Sulaikymo centruose”, kurių yra visoje šalies

teritorijoje. Vidutinė trukmė yra 11 dienų. „Sulaikymo centrų“ veiklą vykdo asociacijos, bet jos gauna finansavimą iš valstybės ir per paslaugas pritraukia privatų verslą. Per šį laiką vidaus reikalų ministerija organizuoja jų išvykimą. Deja, tai yra nuostolis biudžetui, be to išsiųsti žmonės vėl grįžta ir tuo būdu problema išlieka. Bet koks neteisėtas užsienietis turi galimybę savanoriškai grįžti į savo kilmės šalį, prašydamas ir gaudamas pagalbą iš Prancūzijos.

2008 m. Prancūzija buvo viena iš pirmųjų Europos šalių, pirmaujančių prieglobsčio prašymų skaičiumi, apie 42 000 paraiškų, 11 000 paraiškų buvo patenkintos. Prieglobsčio prašytojai turi galimybę dirbti ir gauti naudos iš konkrečios paslaugos. Prancūzijoje yra 20 600 vietų 272 centruose, įskaitant vieną pritaikytą nepilnamečiams. Šios struktūros teikia socialines ir administracines paslaugas. Prancūzija tradiciškai yra laisvės gynėjų teritorija, todėl atvira prieglobsčio prašytojams. Prancūzams nauja tai, kad kuriasi kitokių kultūrų bendruomenės, jie įpratę, kad visi taikytųsi prie respublikos idėjų ir gyvenimo būdo.

Paskutiniu metu stebima didelių kultūrinių atvykėlių grupių integracijos problema. Pvz. priemiesčiuose toje pačioje teritorijoje susitinka ir anksčiau gyvenantieji ir didelės imigrantų grupės. Tai naujas iššūkis Prancūzijai, reikalaujantis ilgalaikio sprendimo dėl integracijos. Legalus imigrantas lygiomis teisėmis su prancūzais naudojami socialine pagalba, gydymo, išsilavinimo, įsidarbinimo ir apgyvendinimo galimybėmis.

Paprastai prancūzų kalbos kursai nėra organizuojami valstybės finansavimu. Juos siūlo privatūs vykdytojai ar mokyklos. Kalbos žinios yra patikrinamos dar prieš priimant imigrantą. Dažnai įmonės, norinčios priimti imigrantus darbui, apmoka kalbų kursus. Prancūzijos imigracijos politika nėra tobula, bet mums ir iki jos dar toloka.

Akimirkos iš seminaro

Seminaro dalyviai

Ekspertas iš Prancūzijos Yannick Genin ir vertėja Daiva Jonuškienė

Yannick Genin įteikia pažymėjimą seminaro dalyviui Arui Vėbrai

Imigrantai – grėsmė ar nauda Lietuvai?

R. Levickaitė (2010) teigia, jog Lietuvoje imigrantai sudaro 1 proc. šalies gyventojų. Tarp jų darbo imigrantų dar mažiau - nuo 0,2 iki 0,5 proc. Didžioji jų dalis – darbininkų profesijų atstovai: statybininkai, vairuotojai, virėjai, suvirintojai. Aukštos kvalifikacijos specialistų į Lietuvą atvyksta vos vienas kitas.

„Dauguma Vakarų Europos šalių, tarp jų ir Lietuva, be imigrantų ateityje neišsivers ne tik dėl demografinių priežasčių, senstančios visuomenės, bet ir perėjimo iš industrinės į žinių visuomenę, kai atsiranda visiškai kitokie darbo poreikiai“, - teigė Tarptautinės migracijos organizacijos (TMO) Vilniaus biuro vadovė Audra Sipavičienė.

Būtina aiški migracijos vizija

Straipsnyje pabrėžiama, kad Lietuvoje labai trūksta migracijos vizijos, kuri būtų integruota į ekonominės plėtros strategiją bei padėtų planuoti, kokių specialistų šaliai reikia. Reikėtų keisti požiūrį į imigraciją, žiūrint į ją kaip į galimybę išeiti iš krizės. Lietuviams dėl aukštos kvalifikacijos imigrantų reikia kovoti ne tik su Europos Sąjungos ir kitomis šalimis, bet ir su vidiniais barjeriais bei baimėmis.

Pastebima, kad Lietuvos gyventojų nuostatos imigrantų atžvilgiu yra labai neigiamos dėl politikų retorikos bei žiniasklaidos įtakos ir tik labai maža dalimi prisideda asmeninės žmonių patirtys. Lietuviams imigrantai vis dar atrodo didelė grėsmė, blogis bei problemų nešėjai. Manoma, kad lietuvių fobija imigrantams gali būti susijusi ir su psichologiniais dalykais - egzistenciniu savisaugos instinktu, nes išlikimo klausimas lietuviams yra aktualus.

Kodėl lietuvius turi keisti svetimšaliai?

Imigracijos situacija Lietuvoje gali per pusmetį staiga pasikeisti ir mes galime pasijusti gyvenantys visiškai kitoje aplinkoje ir kitokiomis sąlygomis. Lietuvai labiau reikia ne darbo imigrantų, o pačių lietuvių.

Filosofo V. Rubavičiaus teigimu, kadangi Lietuvoje neturime nacionalinės raidos proveržio krypčių, pagal kurias būtų modeliuojama švietimo, mokslo, darbo jėgos politika, tai reiškia, kad Lietuva nesirengia kurti tokios infrastruktūros, kuriai reikalingas išlavintas protas.

„Iš Europos Sąjungos įsivežti darbuotojus būtų nenaudinga, nes jų darbo jėga brangi. Emigravusių lietuvių sugrįžimas taip pat būtų politiškai nenaudingas, nes jie paragavę kitokio gyvenimo, grįžę norėtų politinių permainų. O štai iš trečiųjų šalių imigrantai daug pigesni ir politiškai neaktyvūs. Jie yra politiškai neutrali masė, todėl yra nepaprastai naudingi. Į juos galima nekreipti dėmesio, lengviau manipuliuoti, išnaudoti, nors to ir neleidžia įstatymai, tačiau mes visi

žinome, kaip įstatymai veikia ir kaip mes mokame parodyti jais vienus dalykus, o gyventi visai pagal kitokias žaidimo taisykles“, - niūriai situaciją piešė filosofas V. Rubavičius.

Imigracijos problema lygi nuliui

Pasak Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Darbo departamento direktoriaus V. Majausko, šiemet į Lietuvą daugiausiai imigrantų atvyko iš Baltarusijos (573), Ukrainos (298) bei Kinijos (88). Iš viso iš 28 šalių, pradedant mūsų kaimynais baltarusiais ir baigiant indais bei brazilais. Tarp imigrantų specialybių – nuo baleto šokėjų iki laukinių žvėrių dresuotojų

Valstybės pareigūnas teigė, kad imigracija nėra problema, kur kas liūdnė situacija yra su jaunimo bedarbyste. Rengiami specialistai, kurie nereikalingi mūsų šalies ūkiui.

Lietuvoje įdarbinami tokių specialybių imigrantai, kokių Lietuvoje trūksta, dažnai ne specialistų stygius yra tikroji priežastis. Lietuviai nesutinka dirbti už tokį atlyginimą, už koki sutinka dirbti baltarusiai, todėl vairuotojus tenka imigruoti. Jeigu išspręstume nelegalaus darbo, kontrabandos ir emigracijos problemas, pašnekovo teigimu, Lietuvoje nereikėtų ir jokių darbo imigrantų iš kitų šalių.

(Šaltinis: R. Levickaitė. (2010) Imigrantai – grėsmė ar nauda Lietuvai?

<http://www.balsas.lt/naujiena/512684/imigrantai-gresme-ar-nauda-lietuvai/1>)

Mūsų kontaktai:

<p>Vilniuje J. Tumo – Vaižganto g. 9/1-63a, LT-01108 Vilnius Įm. k. 225008220 <u>Direktorė Aida Adeikienė</u> Tel. +370 41 55 20 61; +370 41 55 20 61 El. paštas aida@nrda.lt, info@nrda.lt</p>	<p>Šiauliuose VšĮ Nacionalinė regionų plėtros agentūra Šiaulių filialas Vilniaus g. 88, LT-76285 Šiauliai <u>Šiaulių filialo direktorė Erika Vitkevičienė</u> Tel. +370 41 55 20 61; +370 41 55 20 61 El. paštas: erika@nrda.lt, info@nrda.lt</p>
---	--

Projekto partneris:

LIETUVOS PREKYBOS,
PRAMONĖS IR AMATŲ RŪMŲ
ASOCIACIJA

El. laikraštį parengė projekto EIF/2009/3/26/PG/2
elektroninio laikraščio rengimo vadovė Agnieta Strodaitė.

